# دانشکده مهندسی کامپیوتر

## دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلیتکنیک تهران) دانشکده مهندسی کامپیوتر درس مبانی اینترنت اشیاء نیمسال اول سال تحصیلی ۱۶۰۰-۱۳۹۹ تمرین پیادهسازی سری سوم

بسمه تعالى



#### شرح تمرين

هدف از این تمرین، آشنایی بیشتر و بررسی شبکه ارتباطی Lorawan به عنوان یکی از شبکههای دوربرد با مصرف توان پایین (Low Power Wide Area Network) در اینترنت اشیاء میباشد. در این تمرین برای پیادهسازی شبکه ارتباطی Lorawan و بررسی برخی پارامترهای آن از شبیهساز ++ OMNET استفاده خواهیم کرد. شبیه ساز ++ Company یک شبیه ساز برای شبکههای بیسیم و سیمی میباشد که با زبان برنامهنویسی ++ C پیادهسازی شدهاست. برای آشنایی بیشتر با این شبیهساز آموزشهای زیادی در اینترنت موجود میباشد که میتوانید از آنها بهره ببرید. برای مثال، برای آشنایی مقدماتی با این شبیه ساز میتوانید این ویدئو را مشاهده کنید و یا به توضیحات خود سایت Omnetpp مراجعه کنید.

برای انجام این تمرین از فریم ورک FLoRa که شبکه ارتباطی LoRaWAN را به صورت انتها به انتها شبیه انتها شبیه این فریم ورک را می توانید در  $\frac{|_{\mathbf{Lip}}|}{|_{\mathbf{Lip}}|}$  مشاهده کنید.

#### مراحل انجام تمرين

۱. در ابتدا باید نرم افزار شبیهساز ++OMNET و فریم ورک FLoRa و دیگر فریم ورک های مورد نیاز OMNET و را نصب کنید. برای نصب ++OMNET به سایت آن مراجعه کرده و بر اساس سیستمعامل خود نسخه مناسب را نصب نمایید. (نحوه نصب شبیهساز ++OMNET و راهاندازی فریم ورک FLoRa در آن برای سیستم عامل های Linux, Windows و MacOS در سایت درس و کانال اطلاع رسانی درس باگذاری شدهاست).

۲. در دایرکتوری فریم ورک FLoRa سناریو پیشفرض با نام loRaNetworkTest.ini قرار دارد که شبیه شبکه ارتباطی LoRaWAN را با ۱۰ گره (Node)، یک دروازه (Gateway) و یک سرور شبکه شبیه سازی کردهاست. در این فایل مقدار پیش فرض پارامترهای شبیه سازی قابل مشاهده است. هر کدام از این پارامترها را به اختصار توضیح دهید.

۳. سناریو پیشفرض را اجرا کنید. با اجرای شبیه سازی، نتایج آن در دایر کتوری simulations/results . با نام پیشفرض General-avg-#0 قرار می گیرد. با انتخاب این فایل، آمار هر یک از موارد زیر را در جدولی توضیح دهید:

- آخرین توان ارسال شده توسط هر گره (finalTP)
- آخرین فاکتور گسترش ارسال شده توسط هر گره (finalSP)
  - تعداد بستههای ارسالی هر گره (sentPackets)
  - انرژی مصرفی هر گره (totalEnergyConsumed)
- مجموع تعداد بستههای دریافت شده در دروازه (LoRa\_GWPacketReceived:count)
  - مجموع تعداد بستههای دریافت شده در سرور شبکه (totalReceivedPackets)

۴. در این بخش باید با تغییر پارامترهای شبیهسازی سناریو های مختلفی را اجرا کرده و نتایج آنها را
ذخیره و بر اساس این نتایج نمودار های خواسته شده در قسمت (ب) را رسم کنید.

الف) این پارامترها شامل فاکتور گسترش گره، توان ارسالی گره، پهنای باند مورد استفاده گره و تعداد initialLoRaSF گرههای انتهایی میباشد. پارامترهای ذکر شده در سناریو پیشفرض به ترتیب با نامهای initialLoRaBW initialLoRaTP قابل مشاهده هستند. دو پارامتر فاکتور گسترش و توان ارسالی در سناریو پیشفرض برای هر گره به صورت تصادفی انتخاب میشود. برای مثال، یک حالت این است که مقادیر ذکر شده را در سناریو پیشفرض به ترتیب به ۷ برای فاکتور گسترش،

dBm ۱۴ برای توان ارسالی، ۵ برای تعداد گرهها و kHz۱۲۵ برای پهنای باند تغییر داده و سناریو را اجرا کرده و نتیجه آن را ذخیره کنید. توجه داشته باشید که به ازای هر تغییر، شبیه سازی باید اجرا و نتایج آن ذخیره شود. در هر شبیه سازی مقدار دیگر پارامترها (به جز فاکتور گسترش، توان ارسالی، تعداد گره و پهنای باند) همان مقدار پیشفرض فایل تست باشد. در مجموع باید ۱۶ شبیهسازی انجام شود (۲ حالت برای تعداد گرهها، ۲ حالت برای فاکتور گسترش، ۲ حالت برای توان ارسالی و ۲ حالت برای پهنای باند). پارامتر های ذکر شده را طبق مقادیر زیر تغییر دهید:

- > numberOfNodes {5, 15}
- ➤ InitialLoRaSF {7, 12}
- initialLoRaTP {7 dBm, 14 dBm}
- ➤ initialLoRaBW {125 KHz, 250 KHz}

ب) بر اساس معیارهای زیر و نتایج شبیهسازی، نمودارهای خواسته شده را ترسیم کنید.

• نرخ بستههای دریافتی (Received packets ratio): عبارت است از تعداد کل بستههای دریافتی در نرخ بستههای دریافتی در سرور شبکه (totalReceivedPackets) تقسیم بر تعداد کل بستههای ارسال شده توسط همه ی گرهها (sentPackets).

$$Received \ Packets \ Ratio = \frac{total Received Packets}{\sum_{n=1}^{number \ of \ nodes} sent Packets(n)}$$

• میزان مصرف انرژی (mJ): مجموع انرژی مصرفی تمام گرهها تقسیم بر تعداد بستههای دریافت شده در سرور

$$Energy\ Consumption = \frac{\sum_{n=1}^{number\ of\ nodes} totalEnergyConsumed\ (n)}{totalReceivedPackets}$$

#### نمودارهای مورد نظر:

- (y) نمودار تعداد گرهها (محور (x)) و نرخ بستههای دریافتی (محور (x)
  - (y محور x) و میزان مصرف انرژی (محور y) نمودار تعداد گرهها (محور y)

در کل ۱۶ نمودار با احتساب ۸ نمودار برای معیار اول و ۸ نمودار برای معیار دوم باید رسم شود. برای راحتی کار می توانید نمودارهای خواسته شده را با یک کد پایتون یا متلب رسم کنید.

۵. با بررسی نتایج شبیهسازی و نمودارهای به دست آمده به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف) در مورد تاثیر افزایش یا کاهش هریک از پارامترها (فاکتور گسترش، توان ارسالی، پهنای باند و تعداد گرهها) بر روی نرخ بستههای دریافتی و انرژی مصرفی توضیح دهید.

ب) بررسی کنید که بیشترین و کمترین نرخ بستههای دریافتی با ترکیب کدام پارامترها حاصل شدهاست و علت این امر را شرح دهید.

۶. در مورد ویژگی نرخ داده انطباقی (Adaptive data rate) در شبکه ارتباطی LoRaWAN تحقیق
کنید. توضیح دهید که این ویژگی کدام پارامترها را تغییر میدهد و این تغییر چگونه اعمال می شود.

#### نحوه تحويل تمرين

۱. برای پیادهسازی تمرین می توانید از شبیه ساز دیگری (به جز شبیه سازی که در تمرین ذکر شده) استفاده کنید (این کار توصیه نمی شود). در صورتی که از شبیه ساز دیگری استفاده می کنید باید نکات زیر را در نظر بگیرید:

- دلیل استفاده از این شبیهساز را شرح دهید
- جزئیات استفاده از شبیهساز را توضیح دهید
- تمام سناریوهای ذکر شده در تمرین را انجام دهید

۲. بخش۲ تمرین در قالب یک ویدئو حداکثر ۲ دقیقهای با نامگذاری 02-Test\_Simulation توضیح داده شود.

۳. در این ویدئو باید مشخص شده باشد که این فایل متعلق به شما است. برای مثال قبل از توضیح مراحل انجام آن انجام کار، یک فایل word حاوی نام خودتان و شماره دانشجویی و بخشی که در حال انجام آن هستید را نمایش دهید.

۴. بخشهای بعدی تمرین باید در قالب گزارش متنی توضیح داده شود (فایل PDF).

۵. تمرین در قالب یک فایل <u>zip</u> تحویل داده شود. این فایل باید شامل دو ویدئو دو بخش اول و فایل PDF گزارش بخشهای بعدی و یک فولدر با نام simulation\_results حاوی نتایج ذخیره شده شبیه-سازی ها باشد. نحوه نام گذاری این فایل باید به صورت HW3\_StudentNumber.zip باشد که در آن StudentNumber

۶. تمامی ویدئوهای ضبط شده باید قابل پخش با آخرین نسخه نرمافزار KMPlayer باشد.

### ۷. این تمرین باید به صورت انفرادی انجام شود.

٨. مهلت تحویل تمرین، ..... خواهد بود.

۹. به ازای هر روز تأخیر ۵ درصد جریمه در نظر گرفته خواهد شد.

۱۰. در صورت عدم رعایت موارد ذکر شده، نمره مربوط به بخش خوانایی از دانشجو کسر خواهد شد.

تخمين زمان موردنياز	فصل	نام طراح
۱۴ روز	سوم، LoRaWAN	اميررضا غفوري

موفق و مؤید باشید